

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknakégy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítottak.

—6293—

B A J A

vegyes tartalmu hetilap

Szerkesztőség

hova a lap szemleli részét illető közlemények küldendők:
Rochus utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

—6293—

Megjelen minden vasárnap.

Egyes száma ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az uszora.

(Három közlemény.)

II.

Az uszora fékezése kiadott a 1877. évi július 1 én életbe lépett 1877. évi VIII. t. c. z. vagyis az uszortörvény még félrendszabály sem volt arra, hogy a tervet gát fenntartsa azon elemet, mely az uszora felé hajlik; mert míg egyrészt az törvény a 6% és 8% rendelte kamatmaximálisan s illetve peresítés esetében e kamatokat rendelte megítélhetőnek, addig elmulasztotta megszorgítani a váltó képességet magánüzemek irányában, s helyette az 1876. évi XXVII. t. c. 1 §-a értelmében szenvédő váltóképességre emelttek mindazon 18 évet meghaladókat, kik az 1877. XX. t. c. 4. §-a értelmében az árvaszék által nagykorúsítottak.

Hogy úgy az 1877. XX. t. c. 4. §-a valamint az ennek alapján az 1876. XXVII. t. c. 1. §-a értelmében szenvédő váltóképesség az uszorások malmára sok vizet hajtott, kétségtelen.

A nők az 1874. évi XXIII. t. c. 2. §-ával szabályozott teljeskorúsága, s iparüzhetése és ebből eredő szenvédő váltóképessége, hogy az uszorásokra jótékony hatással van, számos olyan esetekkel lehetne bizonyítani, hol egyik-másik nő, szenvédőit kielégítendő, — hitelezhető restelven fordulni, — az uszorást keresi fel, s könyvemelmen üres váltólapokat ir alá, s ha a fizetés sürgetik, s a hitelező uszorás a nyilvánosságba hozással fenyegetik, a nő ismét váltóru lapot ir alá, mit az uszorás kénye-keve szerint töltveni ki, peresíti; — hasztalan védekezik akkor a nő, hogy a váltóbeli összeget nem vette fel, mert az 1876. XXVII. t. c. 92. §-a csak oly kifogásokat enged meg, melyek a váltó jogból erednek — ily kifogás, hogy az illető váltófeloldogó, nem teljes koru, avagy vagyonának önálló kezelésére képtelen,

avagy tényleges teljes-korúsága esetén is, ha kiskorúsága meghosszabbított, s ha pazarlás vagy egyéb ok miatt, gondnokság alá van helyezve — s a mint o aláírását elismeri, s ha csak szemben-tőleng nem vehető észre az összeg hamisítása, a követelést kielégíteni tartozik — vagyona dobra kerül, s férje által folyton üldözötve, családi boldogságuk fel-dulatik — s családjuk a megemissülésnek néz eléje.

Hogy a váltó legjobb talaj az uszorára, ismeretes, mert itt már kamat kitéve nincsen, hogy azonban a magánhi-telezők busas kamatot huznak, számos példákál illusztrálható. — Ha például valamely megszorgolt egyén egy uszorástól kölcsönt kér, ez — ha jónak látja — megadja, s követel tőle — 24,5% esetleg 80—100% kamatot, mit — vagy leg-alább is felét — a tőkéből akar azonnal levonni; az adós — kinek esetleg 100 frta van szükségé, még több kamatot ígér, csak hogy ne vonja le a kamatot azonnal a tőkéből. Az uszorás beleegyez, s most a tőkéhez veszi a kamatot is, s például ha 30% fizet, akkor a 100 frt helyett 130 frtot ir, s a váltót kitöltvén; az „ér té k é t f e v e t e m”, mely a váltó szövegében bennfoglaltatik, megdönt minden későbbi abbeli kifogást, hogy a 30 frtot nem vette fel, s nem lehet élő ember, ki az uszorást megcsipni képes volna.

Addig, míg az uszorások kötvények-kei manipuláltak, inkább lehetett rájönni az uszorások telhetlenségére; míg ma, midőn már kitévére nem, csak váltóra adnak kölcsönt, nincs eset is egy akár köz-tudomású uszorást is megfoghatni, mert védi őt a váltó illetve a váltótörvény.

Az 1877. évi XXII. t. c. szintén serkentő volt arra, hogy az uszorások inkább a váltóval manipuláljanak, s jelen-ző is, hogy 1878. évi március 1. vagyis a bagatell-törvény életbe lépte

naptól a pénztözseréknek még az ötven forinton aluli követelései is, váltón alapulók, — innen van az is, hogy míg a járásbírósnaknál a „s o m m á s p e r e k k” száma csökken, addig a törvénytözserék-nél a „váltó perek” száma — melyek 1/4 része 50 frtot meg nem haladó — arány-talanul növekszik; minek oka csak az, hogy az 1877. XXII. t. cikkel az 50 frtot meg nem haladó perekben az ügy-védi képvisel teleslegessé van téve, — világos megértésű az 1874 évi XXIV. törvénycikkeknek, — költség adós ellen-ében meg nem állapíthatatik, — a pénz-tözser pedig fél a bíróságoktól, mint az ördög a tömjén füstöl, s ha ügyvédek adja át perét, tőkéje az ennek fizetendő díjjal megcsorbítva van, s így veszt abból, — ezt pedig valamint senki, annál kevésbé egy uszorás nem szereti, s így pénzét csak váltóra adja ki, s ha adós a ma lejárt váltót holnap délig ki nem elégti, delu-talan már „fizetési meghagyást” kér adós ellen, s fizet a 130 frt helyett 150—160 frtot.

Az 1877. XX. t. c. 4. §-a értel-mében nagykorúsított gyerek emberekkel meg épen úgy bűnnek áll, mint nők tetszik: ezeket érv vagyonaikat 200—300 frt adóság fejében magukhoz vonzák, s mire a fiatal ember kiábrándul, már sem-mi sem talál vagyonából, mert az uszorás és uszora felemészette: egy pár vig nap után, hosszú uszorás esztendőket követ-keznek.

Az 1872. évi VIII. t. c. 2. §-a, a mely szerint a kiskorúak önálló ipart üzhetnek, s így az 1876. évi XXVII. t. c. 1. §-ának 2-ik bekezdése értelmében szenvédő váltóképességgel bírnak, az uszor-ásokra jótékonyan hat, míg magára a társadalomra a legkárosabb hatású; mert az a 18 éves, nagykorúsított férfi, kinek feje illete képezte levegőárakat épít, ha csekély vagyonnal rendelkezik, irtoztató concurrentiát folytat más iparostársak ellen, s ha ez élni akar, a concurrentiába bele

kell bocsátkoznia; emez előbb kerül az uszorások karnai közé, mert nem lévén számítása, árut elfecsérelte, üzletét folytatandó az uszoráshoz fordulni kénytelen, ki rövid fél esetleg egy év alatt teljesen kipőcázza, utána az idős iparos jön az uszoráshoz, s így mindketlen elvesznek — az uszorások pedig szaporodnak és gazdagodnak. Ismerek olyant, ki ezéltől tiz évvel még fűtült, s az így összesze-dett 200—300 frttal geschelteln kellett 30—40 esetleg 80% kamat mellett — ma pedig már 15—20,000 frttal rendel-kezik s mint a peresztarikracia tudja nagy tiszteltnek örvend, s az, kintl ő tiz év előtt az ajtón be nem léphetett, ma nála hőnester.

Ezer és ezer esetet lehetne felhozni ecclatans bizonyítékául annak, hogy a váltó az egyedül, mely az uszorásokat egy számban, valamint vagyonban emelte anélkül. hogy csak egyetlen egyszer is sikerült volna az uszorást felfedezni il-leve a törvénynek megbüntetni, sőt mond-hatni, a magyar büntető judicaturában eddigelé újákon megszámlálható eset fordult elő, hol uszorással foglalkoztak volna, vagy plane megbüntettek volna.

Voltak esetek, s az uszorások job-bára úgy tesznek — hogy a váltóbeli összeget csak számmal írják ki, — a tudatlan nék azon jóhiszemben, hogy ez elegendő, a váltót „elfogadják”, s miután az elfogadás megtörtént, a vérszopó uszor-ás a váltóösszeget betűkkel leendő kijelentésére szánt helyet kitöltvén, többnyire a számmal kitöltött összegnél magasabb összeggel, — s lejárator a szegény adós-nak meg kell fizetnie a betűkkel kiírt összeg, mert az 1876. évi XXVII. t. c. 4. §. első bekezdése ezt rendeli a kö-vetkezőkben: „Ha a váltóban a fizetendő pénzösszeget betűkkel és számmal van kifejezve, eltérés esetében, a betűkkel kiírt összeg érvényes.”

Magán személyektől vett váltó köl-csönkökről kiállított váltókon soha sem

TÁRCSA.

A Mátra.

Mint egy ősnék megkövült alakja,
Merőven néz rád dicő hazán;
Ingtalan tett, ha bánna téged,
Ha lehetne, megmozdulna tán.

Oh! ha látja, hogy a ronda féregek
Eszik, marják, hazám testedet!
Segítséget esdek az ének,
Hogy enyhítse fájd sebhelyed.

És az égi nyulphák jönek hozzá,
Fellegekkel övezik körül;
Bajos égdalt zengenek neki
S a sok nyulpha köré toborul.

Hajh! mi búszkén tartja fel az ének
Tar tejed, ha nincs semmi veszedly!
Az eget hívja közös öröme,
Ilyenkor oly búszke, oly kevely . . . . .

Hogy ellenségid tovább ne lásza,
Gyászba borul érte szép hazám;
Gyászruháját az egetől kéri:
Sötét fellegot hordoz magán.

Villámokat kér e fellegekől
S a rút ellensége száraz szét;
Hogy tanúsra szeretni e szép hont
S tudjon, ha kell meghalni ezért.

Nagy haragját vad viharral küldi
Villámgyorsan a hazába szét;
S vésez hangon így ordít utána:
„Bontás meg az ellenség kezét!”

☛ Már nem él és mégis együtt érez,
— Búsul s örül — véled szép honom.

Hátha élne! . . . . Oh tudom, nem volna
Ellenségid róman, halmokon!
— Verseghy —

Dreisziger Ferencz.

A csillagjós.

Történeti beszély. Irta: Müller Venancz.

Fordította: Krámer Rezső.

(Folyt. és vége.)

VIII.

A következő napon a helység főfódté tornyában nyösörögve kondult a halálharang s egyszeri temetés vonult a kisdét temetőbe. Néhez, szürke felhők boríták az eget. A közeli erdőben a fenyők oly homályosnak látszóttak, mint valami gyászlatyol.

A koporsó után szegényes gyászkezdő-vel mentek Julion és a komédiás, az egyedüli részvév arzok. A falu lakói csak kívánc-siságból és unalomból követték.

Hatalmas bodzafa alatt volt egy sir ánya. A leveletlen ágakról károga reptet egy sereg bólló fel, amint a menet közeledt. Julion féltelmében megborzadt. Kisérője egész halkán mormogá maga elé: „Meghiszem azt, hogy néhez lesz neki a föld . . . . . rosz lelkiismerettel halt meg bizonyosan.”

Tompán pergett a kötél melylyel a koporsó a gödörbe lebocsájta lett. A lelkező bentelente az ismeretlen hullát s aztán nehezen hullottak a fagyos göröngyök a koporsóra. Julion könyei hulltak a lelkeben benső ima fakadt a seregek Urához. Egy fél órával később a temető ismét pusztá volt.

Az agyonlőtt ügynök köp nye zsebében szép összeg arany találatott. Julionnak s védőjének tehát tehetségében állt az utazást Amsterdamba siettetni. E város akkor a világ első kereskedelmi városa volt, s abban Pinedó zsidó első bankár. Adósi könyvében hatalmas összeggel állt Miksa-Emanuél. E zsidónak adta még fejedelmi főveget és ékszereit is zálogba.

Amsterdamba érkezése után sietett a kardnyelő Pinedóhoz. Már az utat utjítá meg — mint ő mondá — tollaztat, azaz jól jöztözt s így a csavargó kinezése után valami vagyonos emberhez hasonlított. Rongys ruházattal egyuttal csavargó termé-ztetést is levette. A bankár rendben találta az utatványt s kifizette neki az egy millió spanyol tallér aranyban és ezüstben.

Julion és a kiszolgált komédiás azonban csak annyi ideig tartózkodtak Amster-damban, amennyi szükséges volt a pénz felvételére, s arra hogy a pénzt az amster-dami bank pénzüzében megörzés végett átad-hatták.

Amint ismét visszatértek Brüsszelbe, ép midőn az ottár előtt kezét nyújtának egymásnak ez élet örömei és szenvedési elvi-selésére — akkor kondultak meg Szt-Gudula főtemplomában a haragok, s nem sokára válaszoltak reá a többi templomok harangjai is. Közben dörgöttek az ágyuk a bástyákról; a tanáhszáz tornyán óriási nagyságú fekete lobogó lengett, gyászlepelhez hasonlóan a város felett elterülve. Hosszú gyzásmenet jött a fejedelem-helytartó palotájából a főtemplom felé. A pompás gyászkocsi mögött, mely Bajor- és Spanyolország czimereivel volt ékesítve, lépelt egy nemes alak, bánattól

meghajolva. Miksa-Emanuél kísérté elsőszü-löttét, a spanyol trón örökösét sírjába, meg-adta saját búszke reményeinek a gyászkié-retet.

Ezer gyertya lángolt a felhőmalýos góth templomban. Száz pap és szerzetes halotti imája verődött a hatalmas gömbölyű oszlopokhoz s tompán visszahangzott az old-al kápolnáknak. Kísértetiesen meredek le a haburgyi császároknak a magas chorus ablakaira festett fakó színű alakjai a kis koporsóra. E kis koporsó azonban talpköve volt óriási terveknek, és valamennyi europai uralkodó kabinetjét mozgalomba hozta. Ki-nek jussom most a spanyol örökség? . . .

„Requiescat in pace”, visszahangzott még egyszer a fenséges boltzatról s az orgona kellemes hanghullámait még egyszer végig hómplýogtek ugyanazon. Ekkor eltűnt a kis koporsó Albrecht ausztriai főherczeg sírboltjában.

Az utolsó már is elhalt, az utolsó gyertya is hang rég elolvta, a templom üres. Csak a tömjén kék felhő hullamzottak az úrben. A haburgyiak alakjai oly komoran tekintettek le az ablakokról!

Ekkor megmozdult valami az oszlopok mögött, közelében az imét bezárt sírbolt-nak. Lassan, szomoruan lépett a csillagjós magas sötét alakja a kő elé, soká állt ott.

„Különös! jelentésetégteljes!” — mondá végre; „egy Wittelsbach-égy haburgyi sírboltjában! . . . Wittelsbach Habsburg fölé lépni akarni látszott szándító magassága ura-jalomban. . . . És nézd, a haburgyi gyzszerr

latok folytán keletkezett érték-többlet-re szorítottak: ezen érték-többlet pedig a két jegyzőkönny fölvétele által mutatattik ki, melyek közül az első a javítás előtti, a második a javítás utáni érték-állományt tünteti fel.

Németországban a talajjavítás körüli törvényes intézkedésekben végig tekintve, főleg kéthetű le figyel-münket. Egyik a szász országos ta-lajjavítási-bank — Landeskultur-Rentenbank — Drezdában, másik a porosz talajjavítási-bankokról 1879. május 13 án alkotott, törvény. A szász országos ta-lajjavítási járadék-bank állami intézet, az állam jóllátása alatt áll, igazgatási költségeit az állam viseli. — A talaj-javítási évjáradék jogi természeté az úgynevezett megváltási járadék-evel (Ab-lösungsrenten) azonosnak van kijelentve. Ha a kölcsön visszafizetésé czélból vendő fel: a visszafizetésnél közre-működő hatóság biztos jelentése kériet be s a megszavazott kölcsön alapján az egyes birtokok teherlapjaira vezetett évjáradék ez esetben oly realterhet képe-zet, mely a már korábban bekebelezett hitelezők jogait is megelőzi. Leapsolási vagy rétöntözési munkálatnál ellenben az úgynevezett „megváltási és tagosítási fő bizottmány” a kérvényező fél költségén vizsgálatot tart azon kérdés megítélésé végett: vajjon a tervezett munkálat ke-reszültiveléhez mily költségösszeg lesz szükséges és abból a kérvényező fél tulajdonát képező bizonyos birtokokra aránylag mely haszon fog hárulni. A bank e jelentés alapján engedélyezi a kölcsönt s a telemekönyvi bekebelezés utáa kiszolgáltatja a járadék-leveleket. E jár-dékok beszedése s behatása tekintetében ugyanazon törvényes határozományok ér-vényesek, mint a megváltási járadékokra nézve, melyek az országos megváltási földjáradék-bank (Landes-Rentenbank) ja-vára vannak kötve.

Tárgyunkra nézve nagy fontossággal bír az 1879. május 13-iki törvény a talajjavítási járadékbankokról Porosz-szágban. Ezek felállítását a Provinzial-Landtagon határozzák el. A járadékbank képzésében, vagy járadék-levelekben adja kölcsönét. Ha képzésben adja: a kölcsön erejéig kibocsájthat járadék leveleket: az ezeknél elért árfolyamnyereség a tartalékalap javára esik. A kölcsön ka-matlabá legfőkébb 4 és 1/2 százalék, a törlesztési quóta pedig legalább 1/4 szá-zalék. A kezelési költségekhez való hoz-zájárulás évenként nem lehet nagyobb, mint a kölcsön 1/5 százaléka.

A kölcsönök biztosítása ingatlanok által a következő elvek szerint történik: Ha a kölcsön nem nagyobb, mint a kataszteri tiszta jövedelem 25-szeröse, vagy a Ritterschaft, Landschaft s a bank által megállapított becsérték fele: a kölcsön alapszályszerű fedezettel bír.

Más becslés történik akkor, ha a kölcsön a talajjavítás czéljából adatik, minők a következők esetek: lecsapolási és rétöntözési munkálatok, erdősítések, utak beépítése és szabályozása, telkesítések, új mezei gazdaságok felállításai. Ilyenkor a kölcsön engedélyezésénél az előrendő érték-növekvés is tekintendő jöhet. A bank megbecsülési az ingatlanokat s consta-táltatja azoknak az idő szerinti értékét s számba veszi azon értékzaporulatot is, mely a javítás által el fog érteni. A kölcsön szabályszerűleg biztosítva van, ha annak összege nem nagyobb, mint a kipuhatolt összérték fele — ide érve a javítás folytán elérendő érték-többlet-et is — vagy az ingatlan mostani tényleg-es értékének háromnegyede. A kölcsön-összeg azon részlete, mely az ingatlanok tényleges értéke háromnegyedénél, vagy a kataszteri tiszta jövedelem 25-szeresénél nagyobb, csak a vállalat cerszerű ki-vitele után fizethető ki. A vállalat kivitele után újabb kölcsön engedélyezhető a vállalatra forditott költségek erejéig, ha az engedélyezett kölcsön nem volt elég-ségűs a költségek biztosítására. Ez esetben az ingatlanoknak a melioráció által elért növekvése új becsú által állapítható meg s a kölcsönösszeg az újabb összérték feléig adható. Az évjáradékok mindenkor telemekönyvileg biztosítandók.

Alagszevesi kölcsönöknél a kérvényező azt kérheti, hogy az évjáradék minden, már bekebelezett hitelező meg-előző elsőszéggel bekebeleztesse be. Ily

esetben a járadékok első sorban telek-könyvileg előjegyeztek, azután a meg-váltások és tagosítások keresztültelése czéljából felállított hatóságok (Aussei-nersetzungs-Behörde) fordul a szükséges adatok előterjesztésével és kéri a feltétlen elsőszéggel engedélyezését. E hatóság s czélba veit munkálat hasonlóssága és költségei tekintetében egy háromtagú bi-zottmány véleményét kéri ki; e három-tagú bizottmányban két tag földbirtokos, egy pedig szakértő. Ha e bizottmány nyilatkozata beérkezett: a hatóság hi-ridmetényét becsát ki, egyuttal a tervekre és a bizottmányi véleményre való hivat-kozással a telemekönyvileg bekebelezett hite-lezőket folyamodó kérelméről értesíti s a netáni ellenvetésekre hat heti határidőt tűz ki. Ha a hitelező kérvény útján el-sőbbségi jogát fenntartani hívánja, a talajjavítási évjáradék öt meg nem előz-heti, de ha ezen idő alatt ellenmondás nem jelentette be: a hatóság végzésileg megállapítja, hogy az évjáradéknak mily nyilvánkönyvi rangsorozat adassék az eset-re, ha a javítás czél szerűen keresztül-vítetik. A czél szerű keresztültétel szintén a főnnebb emilitett bizottmány újabb tár-gyalása alapján puhatolattik ki s annak utána az elsőszéggel végörvényes telek-könyvi bekebelezés eszközöltetik. A vég-zés ellen jogorvoslatnak helye nincsen. A hatóság a netáni ellenmondások elhá-ritása czéljából az ellenmondó felekek bizottmányi tárgyalást is elrendelhet, mi-ről a kérvényezőt értesíteni tartozik.

Csarnok.

Az uralkodó babonák különféle világrészekben.

Amint egyesek képzettségi állapota a kisebb vagy nagyobb számmal elfogadott elő-ítélet-közből ismerhető fel, épen úgy a népek értelmi műveltsége és fejlődése azon hiedel-mek természetétől függ, melyek szemlelme világot vetnek vagy homályt borítanak. Igen érdekes és a maga teljes jelentőségében csak legújabb időkben vált eszmé, feloldású: a népek babonáit szellőztette, azokat összeha-sonlítás útján szerves egészsé kéndomborítai; ami által a népek lélcikana, földrajz és meg-fejtésében tómerdek anyag áll rendelkezésünkre: de azoknak tudományos és könnyen áttekinthető egybeállítás még hiányzik. Ugya-nazon babonás természetű erkölcsöket és szokásokat meglegelő találjuk gyakran, a földkereskedésnek egymástól legtovábbal eső pontján s igen sok, mondhatni a legtöbb esetben, nem lehet fölfedezni, még sejtjeni sem, hogy az embereket miféle eszme-össze-függés vezérlete némely hiedelmek elfogadása és követésénél.

Igy például számtalan népeknél tapasztalhatni, hogy az elhalt ember nevének említésétől borzadnak. Az északamerikai indián elhalt rokonának nevét soha se meri említe-ni; a túzföldiek és samojednél hasonló tá-paszalhatni. Dr. Láng egy ausztráliaiót bizonyos meghalt után kérdőzködött, aki tökéletesen le is írta azt, de hogy a nevét kimondja, sem igéretnek, sem kényszerítés által nem volt rábirható. Kelet-Afrikában a wamsaiak, Ausztrália keleti szigetengerén a papúk a halottakat soha sem említik. Kurdistanban a yesedio vagy ördög imádók, kik csodálatos felfogás szerint forró imadás által vélik magukat a sátán körmeitől meg-örizhethi, a megholt vető netegnek kimon-dani. Schetland-szigeteken az özvegy óra hosz-szant elbeszél megholt férjéről, anélkül, hogy nevét fölemlitné. A régi rómaiak is borzad-tak a megholtak nevének kimondásától; azt hitték, hogy az elköltözött nyugalmát hábo-ritnák. — Így vélekednek mai napig is né-mely vidékeken, hol attól félnek, hogy a „megnevezett” az meglátogatta, aki nevét emlitette. A természet feletti lények, szelle-mek és kísértetek nevét még a görögöknél is tilos volt emliteni; hanem mint például a furiákat „jóakaróknak” (Eumenae) más né-ven nevezték.

Közönségesen beszélnék különféle né-peknél egy korábbi vizöznorról, melyből csak kevesen menekültek meg. Némelyek Noe vízözönének viszhangját vélik abban fölisme-ni; miutána a népek saját helyi viszonyaikat s emlékeiket sohasem majtaszták el szent regékibe beleszőni. Deukalion vízözöne isme-retes. A hajdani peruiaknál két vizöznorról regéltek. Úgy hívék, hogy a nap a Titikaka-

tól származott s pedig egy nagy vízözön után a Biraocohából (tenzerhab) emelkedett ki s úgy kegyzdött. Más monákák szerint Pachakama „a teremtő” m-lynek tisztelete talán réggibb, mint a nap-kultus a peruiak-nál, — teremte a mindenséget. A napimadás nem csupán Purura szoritkozott. Ha meg-onduljuk, hogy minden bales t, szerencsét-lenység úgy tekintetett mint az elkövetett vétek következzeszerű büntetése s hogy büneiket meggyónták, az illetők azokat a nappal közölték, — akkor hasonlót találunk Uj-Granadán Neyrában, hol a nap mellett a hold is föstven volt. A chibebasoknál irfőz-tató vérengzéssel adott eme tiszteletnek kifejezés. A legfőbb áldozatnak, a háborúban elhunat ifjú tekintetett, kit egy ideig gyön-göd bánásmodban részesítve, templomban tartva, a napnak szentelének; később a szabadban valamely magaslaton, hegytetőn felejezték s vérrel benteként azon sziklát, hová a nap reggeli sugarai verődve a pirosó-lyerben megfürödhetek.

(Folyt. köv.)

Közlö: Virágfi Dénes.

AZ ELSŐ CS. KIR.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

pósta-é személyszállító hajóinak

MENETRENDE.

Érvényes 1883. évi márczius 1-től további intézkedésig.

Posta-hajók:

Bajáról Zimony-Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 6 órakor.

Bajáról Budapestre kedden, csütörtökön és vasár-napon 4 órakor reggel.

Személyszállító hajók:

Bajáról Budapestre: naponként délután 1 órakor.

Bajáról Mohácsra: naponta 3 órakor d. u.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1883 február 28-án.

Buza	9.35
Bab.	7.50
Zab	6.65
Árpa	6.35
Rozs.	6.60
Köles	5.
Kukoricza	5.50
Az árak 100 kilogr. után.	

Feladó szerkesztő:

Főmunkatárs:

Cserba Ferenc. dr. Devich László.

MATTONI-FÉLÉ

GISSHÜBLER

SZAVANYU-KÜT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

Küldés használnak bizonyítványt, pény bajlani,

Egyenes és hólyag bennel.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsruhadna (Svábföld).

Etiquette és dugaszjel a mellékelt s az jól megfigyelendő.

MATTONI'S

GISSHÜBLER

9144. szám.
kig. 1882.

Hirdetmény.

Baja város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város alvége és a vána-ház közötti vaskuti országot két oldalán brökdörön eladásra hihavitott hátelek-köböl még el nem adott 24 részlete, melyek közül hat darab a nyugoti és tizen-nyolc darab a keleti oldalon fekszik, folyó évi márczius hó 15-ik napján délután 8 órakor a helyszí-nén nyilvános árverés fog tartatni, melyre a vásárolni szándékozók tized-rész bánatpénzzel ellátva meghivatnak. Bánatpénzzel ellátott lepecsételt írásbeli

ajánlatok, melyekre kívül is red irandó, hogy melyik telekre vonatkozik, az ár-vevés megkezdéséig szintén elfogadhatók. Az árverési feltételek a gazdasági hivatalban előlegesen is megtekinthetők. Baján, 1883. február hó 24.

Rajosányi József,
gazd. tanácsnok.

3652
k. k. 1882. sz.

Árverési hirdetmény!

A bajai kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság részéről **Kuty Mihály ügyvéd jankováci lakos végrehajlatónak Kovács György** (fajszi) szintén jankováci lakos végrehajlat szenvedő ellen o. é 55 frt és járuléki iránt folyamata-bani végrehajtási ügyében a jankováci 808. számú tkjvben foglalt Nagy István (szepi) és Kovács György (fajszi) közös nevű álló A./I. alatti 2-5 sz. 3/4 t-lek földböl Kovács György (fajszi) meg-illető o. é 1199 frtra becsült fele részé-nezve a végrehajtási árverés enzenel el-rendeltetik és annak a Jankovác köz-sége házánál leendő megtartására hatá-ridőül, **1883 évi május hó 17-ik napjának délutáni 3 óra**ja ki-tűztetik, mely alkalommal jelzett ingat-lannal a kikialtási áron alul is eladati fognak.

Kikialtási ár a fennebb kített becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadék képes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. bírósg mint telemekvi hatóság. Baján, 1883. évi január 31-én

Rács,
kir. járásbíró

1727. 2243 sz.
kig. 1883.

Hirdetmény.

Baja város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a városi téglakészí-tési és égetési telep, minden hozzátar-tozó épületek és eszközök azon feltétl-melletti bérbeadásra, hogy a kiegészít anyagok 1882. évben a város községé-álat megszabott áron félül el nem ad-hatók, folyó évi márczius hó 13. napján délelőtt 10 órakor a vá-ros házánál a gazdasági hivatal-ban nyilvános árverés fog tartatni, a melyre a venni szándékozók 200 frt bánatpénzzel ellátva meghivatnak, — bánatpénzzel ellátott lepecsételt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig szintén elfogadhatnak.

Az árverési feltételek a gazdasági hivatalban előlegesen is megtekinthetők. Kelt Baján, 1883. évi febr. 28.

Rajosányi József,
gazd. tanácsnok.

1020.
sz.
k. k. 1881.

Árverési hirdetmény!

A bajai kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság részéről a **bajai ta-karekpenztár** mint végrehajlatónak, — **Radvai Mátvás** jankováci lakos vég-rehajlat szenvedő ellen 1200 frt és járulé-ki iránt folytatott végrehajtási ügyében nevezett végrehajtást szenvedőnek a jan-kováci 1705. számú tkjvben foglalt a egyedül nevű álló A. I. alatti o. é. 1521 frtra becsült 1/4 telekföldre és a † alatti 2357 fr. számú o. é. 220 frtra becsült 1 hold 320 □ ölnyi szőlőre a végrehajtási árverés enzenel elrendeltetik, és annak Jankovác községe házánál le-endő megtartására határidőül **1883. évi május hó 15-ik napjának délutáni 3 óra**ja kitűztetik, mely alka-lommal a jelzett ingatlanok a kikialtási áron alul is eladati fognak.

Kikialtási ár a fennebb kített becsár. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbírósg mint telemekvi hatóság. Baján, 1882. évi decemberhó 24-én

Rács,
kir. járásbíró

Br. Eötvös-utcai emelet
házamban többrendbeli
(emeleti és földszinti)

Lakás

ugyszintén

bolt-helyiség

kiadó.

Herzfeld Henrik.

Eladó lakház.

A Varga István nevén
álló 1708. számú istván-
megyei

lakház

eladó. Értesítést ad

Csapláros Ferencz.

Hamburgból

KÁVÉ-TEA

Portomentesen, csomagolással, elismert jeles, finom illatú árú
zacskókban 5 kiló utánvétellel

Riő, finom, erős	3.45
Santos, jól fizető, erős	3.60
Cuba II. zöld, erős	4.10
Ceylon, kékeszöld, erős	5. —
Arany-jáva, különös finom, gyengéd	5.20
P. rtörice, kellemes, finom illatú	5.40
Gyöngy-kávé, különös finom, zöld	5.95
Java, nagyszemű, erős, kellemes	5.95
Java Ia, nemes, brilliáns	7.20
Afr. Gyöngy Mocca, valódi, tisztes	4.45
Arab. Mocca, valódi, nemes, tisztes	7.20

Különösen kedvelt, finom illatú:
Stambul kávé-keverék

TEA, különként:	4.70
Congo II.	2.30
Couchong, II.	3.50
Családi tea, különös finom	4. —
Tablarizs, különös finom, 5 kilónként	1.40
Gyöngy-Sagó, valódi, 5 kilónként	1.90

Kínserítő árjegyzék gyarmatárú szeszek és különlegességeiről ingyen és bérmentve.

Ehtlinger A. B. Hamburg.

Hoff Janos-fele malata-csokolade

A HOFF JÁNOS-fele

malata-csokoládé

s az idült gyomor-, illetőleg emésztési
bántalom és vérszegénység

meggyógyítása.

Valódi hamisítatlan állapotban idegerősítőül a vérbajok és a lesoványodásnál orvosi
rendelítetik a malata-csokoládé, kiváltképen a sápkór és vérszegénységnél.
A legfinomabb malata-csokoládé erősítésre előnyös. — 20 év alatt 58 kintinletesben
részessítve, készítve **Hoff János** csász. kir. udv. szállító ur, a malata-készítmények
feltalálója és készítője malata-kivonat csokoládé gyárában.
Budapest, Zsibárus-utca 7 sz.

Köszönmóvel Budapestről.

Tekintetes ur! Tény, hogy 5 évvel ezelőtt meghittóttam magamat olyany-
nyira, hogy nemesak orvosok, hanem mindazok, kik csak egyszer láttak, detyembe
semmi reményt sem kötöttek, kénytelen voltam a Szepességét, zord eghajlata miatt,
azonnal elhagyni, és az enyhébb eghajlattal bíró Budapestre átköltözni. Már akkor
is, mint hogy más szerek nem használtak, menedéket kerestem a malata-kivonat
készítményekben és rövid idő múlva könyelbűlést éreztem. Azóta a készítményeket
rendesen használok és állapotom annyira javult, hogy reményem van e hajlól ki-
gyógyulni. — A midőn el nem mulasztatom ez alkalommal a malata-készítmé-
nyeket a közönségnek ajánlani, kötelezve örzem magamat uraságodnak köszönetemet
nyilvánítani és maradok kiváló tisztelettel
Budapest, 1882 márczius 22.

Wozatka Ferencz.

Főraktár: Baján Michtsich Istvánál, Cserevenkán Knefoly F.
Szabadkán Stojkovits Dóme özvegyénél, Mohácscon Schlesinger M. Zom-
borban Gallé Emul gyógyszer. Katoacsán Behr B. Lopótnál, Pakson Flórián
Jánosnál, Szegzárdon Hahn Adolfnál, Tolnán Eisenbart Gyulánál, val-
mint az ország legtöbb gyógyszerárában.

Ő Felsége **a svéd király**

magas kor-
szabadalmazott

mánya által

dr. Lengiel Fr.-féle

NYIR-BALZSAM.

Már magában a nevé, mely a nyirából — ha törzése furunk — folyik, emberemlékezet óta
mint a legkifutóbb szépfőszert ismeretes; de csodálatos hatást nyer azáltal, ha, vegyészeti úton, bal-
zammá készíttük.

Ha e balzammal este az arcon, vagy más helyen a bőr megkenve lesz, úgy azt már más
nap reggel alig észrevehető pikkelyek hagyják el, miáltal a bőrvakító
teheresség és gyengéd lesz.

E balzsam elsimítja az arcon támadt redőket vagy forradásokat, s ifjú színt ad neki, a bőr-
nek fehérséget, gyengédet és üdöset kölcsönöz, a legrovidebb idő alatt elavoltit szépképet, majlól-
tokat anyaggyet, orrvörösséget és más tisztatlanságot a bőrön.

Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 20 kr.
Baktár: Budapestben Turók József gyógyszer, király utca. Zágrábban Mitlbach Zsigmon. gyógyszer.
Pozsonyban Piszatory Béla gyógyszer. Mihálykapu. Temesvárt Tarczay István gyógyszer. gyár fő-utca
Főszeküldési raktár HENN W-nél Bécsben.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség
becses tudomására juttatni, miszerint itt
helyben kaszárnya-utca 2. sz. alatt (özv.
Csákné-féle házban) több év óta fennálló

kocsigyártó üzletemet

folyó évi ápril hó 1-én ugyan a
kaszárnya-utca 7. sz. a. (volt
Schinner és Berleg-féle) üzlet hely-
lyiségébe) helyezem át, azt megnagyob-
bitom, és a mai kor igényei szerint ren-
dezem be.

Elvállalok e szakba vágó mindenféle
munkákat, u. m. új kocsik készítő-
sét a legújabb minták szerint, —
használt kocsikat átalakítás és
javítás végett a lehető legújtanosabb
árak mellett.

Legújabb mintájú kész
kocsik raktáron vannak.

Meg lehet győződve a n. é. közön-
ség, hogy becses rendelményeit mindenkor
a legnagyobb figyelemmel és gondall tel-
jesítem.

Magamat kegyeibe ajánlva és becses
rendelményeit remélve, maradok

teljes tisztelettel

FOGT ALAJOS,
kocsigyártó.

EMMERLING és RABSCH

ajánlják mindennemű fűszer, — a legkiválóbb bel és külföldi **csemege**
— valódi francia pezsgő és a francziával vetekedő kitünő magyar pezsgő,
Bordeauxi, Rajnai, Moseli, valódi Tokaji, Cipró, Madeira, Malaga, Muscat-
Lunel, Port-à-Port, Xeres és kitünő magyar asztali boraikat, rum, tea, lőpor
és tűzijáték árúikat, valamint minden természetes friss töltésű

ásványvizek és forrás-terményeiket

a legjutányosabb napi áron.

Továbbá nagy és kicsinybeni eladás az Adelhaid, Bártfai, Bikszádi,
Bilini, Borszéki, — valamennyi Budai keserű vizeknek, Buziási, Carlsbadi, Czi-
gelkai, Csizi, Eger-franczenbadi, Előpataki, Emsi, Fachingi, Friedrichshali,
Füredi, Gasteini, Gieszhübl, Gleichenbergi, Halli, Igmándi, Ivándi, Johanns-
brunni, Kissingi, Klauseni, Korytniczai, Lippiki, Luhi, Luhácsoviczi, Marien-
badi, Német-kereszturi, Olenyovai, Parádi, Preblai, Püllnai, Pymontói, Radaini,
Rohitsehi, Saidschitz, Schwalbach, Seltersi, Spadi, Suliguli, Szántói, Szlácsi,
Szólyvai, Szulini, Tarsai, Vichy és Wildungi gyógyforrás vizeknek.

Főraktár a krondorfi „Stefania“ koronahereznő forrásnak. — Hat-
hatós gyógyvíz a légzési szervek, torok, tüdő, gyomor stb. bántalmáinál.
Borrál vegyítve a krondorfi „Stefania“ koronahereznő forrás sa-
vanyu viz igen kellemes és kedvelt italul szolgál.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentesen megküldetnek.

Megrendelések leggondosabban teljesíttetnek és intézendők

BUDAPEST, koronahereznő (uri) utca 11. sz.
az „arany oroszlanhoz“.